

โรงพยาบาลหนองคาย

วิธีปฏิบัติ

เลขที่ NK-WI-LR-004

เรื่อง รับใหม่หญิงตั้งครรภ์ที่คลอดก่อน
มาถึงโรงพยาบาล

เอกสารควบคุม

	ชื่อ - สกุล	ลายมือชื่อ	วันเดือนปี
จัดเตรียมโดย	นางยุวดี ศิริรัตน์	ยุวดี ศิริรัตน์	๑ มีนาคม ๒๕๖๕
ทบทวนโดย	นางรากรณ์ ปู่วัง	รากรณ์ ปู่วัง	๓ มีนาคม ๒๕๖๕
อนุมัติโดย	นางณฤตี ทิพย์สุทธิ์	ณฤตี ทิพย์สุทธิ์	๓๐ มี.ค. ๒๕๖๕

โรงพยาบาลหนองคาย	ฉบับที่ B	หน้าที่ ๒/๕
วิธีปฏิบัติงานเลขที่ NK-WI-LR-00๔	วันที่บังคับใช้ : ๓๐ มี.ค. ๒๕๖๔	
เรื่อง : รับใหม่หญิงตั้งครรภ์ที่คลอดก่อนมาถึงโรงพยาบาล		

ตารางการแก้ไข

แก้ไขครั้งที่ (วันที่บังคับใช้)	รายละเอียดที่แก้ไข / เหตุผลที่แก้ไข	จัดเตรียมโดย	ทบทวนโดย	อนุมัติโดย
ฉบับ B (๑ มีนาคม ๒๕๖๔)	ออกฉบับใหม่ ยกเลิกฉบับ A เนื่องจากมีการ ปรับปรุงแนวปฏิบัติ	..... นางยุวดี ศิริรัตน์	..... นางวรรณี ปูวงศ์	..... นางณัฏฐี พิพิญสุทธิ์

โรงพยาบาลหนองคาย	ฉบับที่ B	หน้าที่ ๓/๕
วีธีบัญชีงานเลขที่ NK - WI - LR - ๐๐๔	วันที่บังคับใช้ :	๑๐ มิ.ค. ๒๕๖๔
เรื่อง : รับใหม่หญิงตั้งครรภ์ที่คลอดก่อนมาถึงโรงพยาบาล		

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อให้ห้องตั้งครรภ์ที่คลอดก่อนมาถึงโรงพยาบาล ได้รับการดูแลอย่างถูกต้อง เหมาะสม ปลอดภัยจากภาวะแทรกซ้อน

๑.๒ ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับบุคลากรทางการพยาบาล กลุ่มการการพยาบาล รพ.หนองคาย ใน การดูแลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดก่อนมาถึงโรงพยาบาล ได้รับการดูแลอย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๒. นโยบาย

พยาบาลทุกคนมีความรู้ความเข้าใจและทราบนักถึงความสำคัญในเรื่องการดูแลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดก่อนมาถึงโรงพยาบาล และปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

๓. ขอบเขต

ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับบุคลากรทางการพยาบาลในการดูแลหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดก่อนมาถึงโรงพยาบาล ของพยาบาล กลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลหนองคาย

๔. คำจำกัดความ

การรับใหม่หญิงตั้งครรภ์ที่คลอดก่อนมาถึงโรงพยาบาล (Birth before admitted)

หมายถึง การรับผู้คลอดที่มีอายุครรภ์ตั้งแต่ ๒๔ สัปดาห์ขึ้นไป ซึ่งคลอดก่อนมาถึงโรงพยาบาล ๒ ชั่วโมงหรือเกิน ๒ ชั่วโมง แต่ยังไม่คลอด มีผลลัพธ์เย็บฉีกขาดซึ่งจำเป็นต้องเย็บซ่อมแซม

๕. หน้าที่ความรับผิดชอบ

๕.๑ แพทย์	หมายถึง	แพทย์เวร ที่ตรวจเยี่ยมผู้คลอดประจำวัน
๕.๒ พยาบาลวิชาชีพ	หมายถึง	พยาบาลวิชาชีพ ที่กำลังปฏิบัติงานที่หน่วยงานอุบัติเหตุ ฉุกเฉิน ในขณะนี้ พยาบาลวิชาชีพ ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นหัวหน้าเวรและ/หรือ เป็นสมาชิกทีมการพยาบาลงานห้องคลอด
๕.๓ ผู้ช่วยเหลือคนไข้	หมายถึง	ลูกจ้างประจำ/ลูกจ้างชั่วคราว ที่ได้รับมอบหมายจากพยาบาลวิชาชีพ ให้ดูแลอำนวยความสะดวก แก่ผู้คลอด ในกิจกรรมที่ไม่ซับซ้อน
๕.๔ พนักงานบริการ	หมายถึง	ลูกจ้างประจำหรือลูกจ้างชั่วคราว ที่ได้รับมอบหมายให้ทำความสะอาด และดูแลความสะอาดและอำนวยความสะดวกผู้คลอด
๕.๕ พนักงานเบล	หมายถึง	ลูกจ้างประจำหรือลูกจ้างชั่วคราว ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ส่ง ผู้ป่วยไปตามตึกต่างๆ

โรงพยาบาลหนองคาย	ฉบับที่ B	หน้าที่ ๔/๕
วีธีปฏิบัติงานเลขที่ NK-WI-LR-๐๐๔	วันที่บังคับใช้ : ๓๐ มี.ค. ๒๕๖๔	
เรื่อง : รับใหม่หญิงตั้งครรภ์ที่คลอดก่อนมาถึงโรงพยาบาล		

๖. แนวทางปฏิบัติ

ขั้นตอนการดูแลหญิงตั้งครรภ์ที่เจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนด แบ่งออกเป็น ๓ ขั้นตอน

๑. ขั้นตอนการซักประวัติ การตรวจร่างกาย แรกรับหญิงตั้งครรภ์
๒. ขั้นตอนให้การพยาบาลหญิงตั้งครรภ์
๓. ขั้นตอนการรายงานแพทย์ และการให้ข้อมูลแก่หญิงตั้งครรภ์

๖.๑ ขั้นตอนการซักประวัติ การตรวจร่างกาย แรกรับหญิงตั้งครรภ์ พยาบาลหัวหน้าทีม ปฏิบัติตามนี้

๖.๑.๑ ซักประวัติเพื่อบันทึก เวชระเบียนเกี่ยวกับ

(๑) ข้อมูลที่นำไปชื่อ นามสกุล อายุ อาชีพ การศึกษา

(๒) ข้อมูลเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ คลอด แท้ การเจ็บป่วย แพ้ยา แพ้อาหาร การเจ็บป่วยและการผ่าตัดในอดีต

(๓) ข้อมูลเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ การฝากครรภ์ การเจ็บครรภ์ เวลาที่คลอด วิธีการและอุปกรณ์ในการตัดสาย
สะตือประวัติการรับวัสดุป้องกันบาดทะยัก

๖.๑.๒ ประเมินผู้คลอดแรกรับเกี่ยวกับ ระดับการรู้สึกตัว โดยผู้คลอดรู้สึกตัวดีมีการทรงตัวของมดลูกดี ประมาณ
เลือดที่ออกทางช่องคลอดไม่มากกว่า ๕๐๐ ซีซี กระเพาะปัสสาวะไม่โป่งตึง สัญญาณชีพปกติ

๖.๒ ขั้นตอนให้การพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ พยาบาลหัวหน้าทีมร่วมกับสมาชิกทีม ปฏิบัติตามนี้

๖.๒.๑ พยาบาลสมาชิกทีมทำความสะอาดปากช่องคลอด หัวหน่าว หน้าชา ด้วย Savlon ๑ : ๑๐๐ ในน้ำและทำการตรวจภายใน เพื่อประเมินการคลอดตกและการฉีกขาดของแผลฟีเย็บ

๖.๒.๒ พยาบาลสมาชิกทีมกรณีที่รกรยังไม่คลอด ทำความสะอาดปากช่องคลอด และตรวจสอบการฉีกขาดของแผลฟีเย็บ ประมาณเลือดที่ออก

๖.๒.๓ พยาบาลสมาชิกทีมกรณีรกรคคลอดแล้ว ทำความสะอาดอวัยวะสีบพันธ์ ด้วยน้ำยา Savlon ๑ : ๑๐๐ ในน้ำ
แล้วตรวจสอบการฉีกขาดของแผลฟีเย็บ ทำการทรงตัวของมดลูกคลึงมดลูก

๖.๒.๔ พยาบาลหัวหน้าทีมวัดสัญญาณชีพหลังรกรคคลอด ถ้าความดันโลหิต ต่ำกว่า ๑๔๐/๙๐ mmhg ให้ฉีด
Methergin ๑ amp ทางหลอดเลือดดำหรือกล้ามเนื้อด้านความดันโลหิตตั้งแต่ ๑๔๐/๙๐ mmhg ขึ้นไปให้ฉีด Oxytocin
๑ ยูนิต ทางกล้ามเนื้อ

๖.๒.๕ กรณีการคลอดระยะที่ ๓ นานเกิน ๓๐ นาที รกรยังไม่คลอดให้รายงานแพทย์

๖.๒.๖ ถ้ามีการฉีกขาดของแผลฟีเย็บให้พยาบาลเย็บแผล Chromic catgut ๒/๐ เย็บเสร็จตรวจทางทวารหนัก

๖.๓ ขั้นตอนการรายงานแพทย์ และการให้ข้อมูลแก่หญิงตั้งครรภ์ พยาบาลหัวหน้าเวร ปฏิบัติตามนี้

๖.๓.๑ บันทึกข้อมูลในเวชระเบียนอย่างถูกต้อง และครบถ้วน พร้อมทั้งออกหนังสือการเกิด (กรณีคลอดที่บ้าน รกรคคลอดแล้ว ไม่ได้เย็บแผล แต่มาโรงพยาบาลฉีดยากระตุ้นการทรงตัวของมดลูก ฉีดยาลูก ทำหมัน ให้ไปขอหนังสือรับรอง
การเกิดที่ผู้ใหญ่บ้าน)

๖.๓.๒ อธิบายและให้ผู้คลอดเข็นข้อยืนยอมรับการรักษาในโรงพยาบาล

๖.๓.๓ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถานที่ ภูมิประเทศของห้องคลอด และการปฏิบัติตัวหลังคลอด

๖.๓.๔ สังเกตอาการหลังคลอด ๒ ชม. ถ้ามดลูกทรงตัวดีแผลฟีเย็บไม่บวมไม่มีเลือดออกสัญญาณชีพปกติ
กระเพาะปัสสาวะว่าง เตรียมย้ายไปตึกหลังคลอด / ตึกพิเศษ

โรงพยาบาลหนองคาย	ฉบับที่ B	หน้าที่ ๕/๕
วีธีบัญชีงานเลขที่ NK - WI - LR - ๐๐๔	วันที่บังคับใช้ :	๑๐ มิ.ค. ๒๕๖๕
เรื่อง : รับใหม่หญิงตั้งครรภ์ที่คลอดก่อนมาถึงโรงพยาบาล		

๖.๓.๕ ทำความสะอาดอวัยวะสีบพันธุ์ ใส่ผ้าอนามัย เปลี่ยนผ้าใส่ชุด โรงพยาบาล และย้ายผู้คลอดไปห้องพักพื้น

๖.๓.๖ ในรายที่ไม่ได้ฝากครรภ์ที่สำนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจ Anti HIV

ด้านทารก

กรณี หญิงตั้งครรภ์ที่คลอดก่อนมาถึงโรงพยาบาล เกิน ๒ ชม. ทางจะย้ายไปประเมินร่างกายและสังเกตอาการที่ตีกเด็ก

พยาบาลวิชาชีพ/ผู้ช่วยเหลือคนไข้ ปฏิบัติตามนี้

๑. ดูแลช่วยเหลือผู้คลอดในการรับประทานอาหาร และมีการพักผ่อนที่เพียงพอ

๒. เมื่อครบเวลาที่จะย้ายให้ดูแลความสะอาดร่างกายของผู้คลอด เปลี่ยนผ้าอนามัย ผ้าถุง

๓. ผู้ช่วยเหลือคนไข้เข้ามาดูแล พร้อมสมุดส่งทารก มอบให้เจ้าหน้าที่ตีกสูติกรรม/พิเศษ ตรวจสอบความถูกต้องและให้เช่นรับเอกสารและรับทราบ

พนักงานบริการ ปฏิบัติตามนี้

๑. นำรถนั่งย้ายผู้คลอดเข้าห้องคลอดและขึ้นเตียงคลอดด้วยความระมัดระวัง

๒. ย้ายผู้คลอดจากเตียงพักฟื้น ขึ้นบนรถเข็น นำผู้คลอดให้พนักงานเปล เพื่อเคลื่อนย้ายไปตีกสูติกรรม/พิเศษ

๓. ระมัดระวังไม่ให้ผู้คลอดตกจากเปล

๔. ทำความสะอาดเตียงคลอดและห้องคลอด และพื้นโดยรอบ เพื่อเตรียมรับการคลอดในรายต่อๆไป

๗. เครื่องชี้วัดคุณภาพ

๗.๑ ร้อยละของการปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติการพยาบาลรับใหม่หญิงตั้งครรภ์ที่คลอดก่อนมาถึงโรงพยาบาล (เป้าหมายร้อยละ ๑๐๐)

๗.๒ ร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดก่อนมาถึงโรงพยาบาลที่ได้รับการประเมินคุณภาพอย่างทันท่วงที (เป้าหมายร้อยละ ๑๐๐)

๘. เอกสารอ้างอิง

ฐิตima สุนทรสัจ. (๒๕๕๕). แนวทางเวชปฏิบัติของราชวิทยาลัยสุตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๕.

WQ/๑๐๐/ฐานข้อมูล/๒๕๕๕/ISBN ๙๗๘-๖๑๖-๙๓๙๕๕-๒-๔

วตี วัฒนาวนิท และศิริวรรณ สันทัด. (กองบรรณาธิการ). (๒๕๕๗). ปฏิบัติการพยาบาลสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา. กรุงเทพฯ: โครงการตำรา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. WY/๑๕๗/ย๔๔๒๑/๒๕๕๗/ISBN ๙๗๘-๖๑๖-๙๓๙๕๕-๗